

بررسی نگرش مدرسان دوره کارشناسی مدارک پزشکی درباره برنامه درسی این دوره (سال ۱۳۷۳)

دکتر محمد فشارکی *

خانم فاطمه حسینی *

اباذر حاجوی *

چکیده

نقش و اهمیت مدارک پزشکی در اشاعه اطلاعات پزشکی به منظور تحقق اهداف مهمی مانند آموزش و پژوهش پزشکی کاملاً شناخته شده است. برنامه‌های آموزشی رشته مدارک پزشکی باید با توجه به نیازهایی که در این رشته وجود دارد دائماً ارزیابی شود. در پژوهش حاضر نظرات مدرسان دروس پایه، اصلی، تخصصی و کارآموزی مقطع کارشناسی مدارک پزشکی نسبت به برنامه درس این دوره مورد بررسی قرار می‌گیرد.

این پژوهش با استفاده از روش توصیفی انجام گرفته است و جامعه پژوهش مشتمل بر مدرسانی است که به تدریس در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، شهید بهشتی و شیراز اشتغال داشته و حداقل دو ترم یکی از دروس پایه، اصلی، تخصصی و کارآموزی رشته مدارک پزشکی را تدریس کرده‌اند. اطلاعات توسط پرسشنامه‌ای که در ۵ بخش اصلی و ۲۸ بخش فرعی تنظیم شده بود گردآوری گردید و ۹۳ درصد جامعه مورد بررسی به سوالات پرسشنامه پاسخ داده‌اند. این پژوهش نشان داده است که بیشترین آموزش در این مقطع تحصیلی را فارغ‌التحصیلان رشته مدارک پزشکی عهده‌دار

* عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران

می باشند (۶۳/۰۷ درصد) که این امر خود دلیل محکمی است بر تربیت نیروی انسانی کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی به منظور تامین کادر هیئت علمی این رشته. در مورد دروس تخصصی، اکثر مدرسان معتقدند که محتوای سرفصل این دروس ناچیز است. بنابراین این دروس نیاز مبرم به تجدید نظر دارند، همچنین کارآموزی ها از نظر محتوای سرفصل و تعداد واحد باید تجدیدنظر شوند. افزایش واحد درسی مدیریت مدارک پزشکی و اضافه نمودن واحد درس جدید با عنوان «تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات موجود در مدارک پزشکی» از جمله پیشنهادهایی است که توسط مدرسان ارائه شده است. به منظور نتیجه گیری مطلوب از انجام این پژوهش دروسی که ضرورتاً نیاز به تجدیدنظر دارند و نیز لزوم افزایش برخی از دروس طی نامه مستدلی با ارائه سرفصل های مناسب به گروه شورای عالی برنامه ریزی پیشنهاد می گردد.

مقدمه

با توجه به اینکه اطلاعات پزشکی به منظور تحقق اهداف مشروح زیر:

- به عنوان اساس برنامه ریزی و اطمینان از تداوم مراقبت بیمار
- به عنوان ابزار ارتباطی بین پزشکان و دیگر کارکنانی که در مراقبت از بیمار سهیم می باشند
- جهت تهیه مدارک مستند از جریان بیماری و درمان بیمار
- به عنوان اساس مطالعه، بررسی و ارزیابی
- جهت کمک و پشتیبانی قانونی از بیمار، بیمارستان و کارکنان مسئول
- جهت تهیه اطلاعات برای استفاده در هزینه های درمانی
- جهت امور آموزشی و پژوهشی

تهیه می گردند، لذا نقش مدارک پزشکی (Medical Record) در ثبت و اشاعه این اطلاعات از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است. (۴)

بنابه فرمایش مولای متقیان حضرت علی (ع) هر علمی که روی کاغذ ثبت نشود ضایع می گردد. «کل علم لیس فی قرطاس ضاع» و علم پزشکی که به فرمایش پیامبر گرامی اسلام حضرت محمد (ص) یکی از مهمترین علوم بشری است. «العلم علما علم الابدان و علم الادیان» جز با ثبت روی کاغذهایی که آن را مدارک پزشکی می نامیم محفوظ نخواهد ماند و در غیر این صورت این سرمایه های غنی علم پزشکی ضایع و فنا خواهد گردید.

از این رو با توجه به اهمیت حیاتی این علم جهت هرچه پربارتر شدن آن باید به محتوای درسی این رشته در دانشگاه های مربوطه با امعان نظر نگریست. به همین منظور پژوهش حاضر جهت بازنگری سرفصل دروس رشته مدارک پزشکی در مقطع کارشناسی که نسبت به مقطع کاردانی از سابقه کمتری برخوردار است انجام گرفت. با توجه به تاسیس و توسعه دانشگاه های علوم پزشکی در سطح کشور و اجرای برنامه دوره کارشناسی در سه دانشگاه و پیش بینی اجرای آن در

سایر دانشگاههای علوم پزشکی کشور و نیز با توجه به رشد علمی که در زمینه مدارک پزشکی بوجود آمده، لازم است برای بالابردن کیفیت آموزشی این رشته پس از پنج سال که از تصویب نهایی مقطع فوق می گذرد در برنامه های آموزشی این دوره تجدید نظر شود تا انشاء... به فضل الهی شاهد شکوفاتر شدن این رشته بوده و فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی این رشته قادر باشند نیازهای حرفه ای مربوطه را در سطح مطلوب و مطابق با استانداردهای جهانی ارائه نمایند.

شورای عالی برنامه دوره کارشناسی ناپیوسته مدارک پزشکی را که توسط زیرشاخه مدارک پزشکی شورای عالی برنامه ریزی تهیه و تنظیم گردیده بود تصویب کرد و این مصوبه اساس پژوهش حاضر را تشکیل داده است.

اباذر حاجوی (۱۳۶۹) در مقاله خود با عنوان «انقلاب فرهنگی و مدارک پزشکی» که در اولین همایش سراسری مدارک پزشکی ارائه نمود، ضمن اشاره به ضرورت ایجاد مقطع کارشناسی خاطر نشان می سازد که این برنامه با استفاده از نظرهای استادان محترمی که بطور مستقیم یا غیر مستقیم باین رشته در ارتباط بودند و هم چنین بابت بهره گیری از تجربه های فارغ التحصیلان دوره های گذشته براساس کاهش واحدهای جنبی و غیر ضروری و افزایش با جایگزین نمودن دروس اختصاصی و ضروری در مقایسه با برنامه قبلی مقطع کارشناسی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی (انستیتو عالی علوم بیمارستانی) تهیه و تقدیم گروه پزشکی شورای عالی برنامه ریزی گردید. (۱)

ریتافینگان (۱۹۹۰) در مجله Amra در مقاله ای تحت عنوان «پیام اجرایی» می نویسد: جهت اطمینان از کیفیت و آموزش مدارک پزشکی جامعه کارکنان مدارک پزشکی باید تلاشهای شان را به کوشش های Amra و برنامه دانشکده هایی که رشته مدارک پزشکی دارند بیفزاید. Amra به منظور حمایت از آموزش مدارک پزشکی هر ساله بیش از ۲۰۰۰۰۰ دلار کمک می کند حال آنکه این مبلغ به مراتب بیش از آنچه توسط سایر انجمنهای بهداشتی وابسته فراهم می شود می باشد. (۵)

الیزابت بومن (استادیار) و مری مک کین (دانشیار) و رئیس بخش مدارک

پزشکی دانشگاه تنسی ممفیس (۱۹۹۰) در مقاله‌ای با عنوان «آموزش آماری بهداشتی، یافتن نیازها از یک تغییر عملی» می‌نویسد:

برنامه‌های آموزشی مدارک پزشکی باید با توجه به نیازهایی که در این رشته وجود دارد. دائماً ارزیابی شود. در دانشگاه تنسی ممفیس روش‌های مختلفی جهت اطمینان از اینکه فارغ‌التحصیلان این رشته مسیر مناسب را برای ورود به سطوح حرفه‌ای طی می‌کنند وجود دارد. (۳)

اهداف پژوهش:

هدف اصلی در این پژوهش تعیین نظرهای مدرسان دروس پایه، اصلی، تخصصی و کارآموزی مقطع کارشناسی رشته مدارک پزشکی نسبت به برنامه دروسی این دوره می‌باشد. در راستای رسیدن به این هدف کلی است که اقدام به تعیین نظرهای مدرسان هر یک از دروس فوق نسبت به عنوان سرفصل، تناسب پیش‌نیاز با واحد مربوطه، تعداد واحد دروس موردنظر و تناسب سرفصل با تعداد واحد پرداخته شده است.

روش پژوهش:

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است که جامعه مورد مطالعه در این تحقیق مدرسانی است که به تدریس در یکی از دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، شهید بهشتی و شیراز اشتغال داشته و حداقل دو ترم یکی از دروس پایه، اصلی، تخصصی و یا کارآموزی رشته مدارک پزشکی را تدریس کرده‌اند.

در این مطالعه کل جامعه موردبررسی قرار گرفته و از هیچ نمونه‌گیری استفاده نشده است.

روش و ابزار گردآوری اطلاعات:

برای جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه‌ای شامل ۵ بخش اصلی (بخش اول شامل مشخصات فردی مدرسان و ۴ بخش دیگر مربوط به تقسیم‌بندی دروس می‌باشد) و ۲۸ قسمت فرعی تدوین گردید و در مجموع این پرسش‌نامه حاوی ۹۲ سؤال بوده که هر مدرس با توجه به نوع رشته و نام درس یا دروس تدریس شده به قسمتی از این پرسش‌ها پاسخ داده است.

در مورد نحوه جمع‌آوری اطلاعات به طریق زیر عمل گردید:

الف - اطلاعات موردنیاز از دانشگاه‌های شهید بهشتی و ایران که در شهر تهران مستقر هستند توسط محقق و با همکاری یکی از دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی که کاملاً با اجزای پرسشنامه آشنا بود، جمع‌آوری گردید. ب - در مورد دانشگاه علوم پزشکی شیراز تحویل و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها توسط تعدادی از دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی که با محقق همکاری داشته و کاملاً با پرسشنامه و نحوه تکمیل آن آشنا بودند انجام گرفت. در مجموع از کل پرسشنامه‌های توزیع شده (۷۰ عدد) به تعداد ۶۵ پرسشنامه که ۹۳ درصد کل را تشکیل می‌داد، جمع‌آوری و تکمیل گردید.

یافته‌های پژوهش:

پیش از پرداختن به یافته‌های اصلی پژوهش با برخی از مشخصات فردی مدرسان با مطالعه آشنا می‌شویم. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که مدرسان زن ۱۱ درصد بیشتر از مدرسان مرد بود. و از نظر سنی بیشترین فراوانی مدرسان زن در گروه سنی ۲۹ - ۲۰ سال دیده می‌شود به طور کلی بیشترین تعداد مدرسان در گروه سنی ۴۹ - ۴۰ سال می‌باشند.

بیشترین مدرسان این مقطع تحصیلی را کارشناسان مدارک پزشکی تشکیل می‌دهند (۶۳/۰۷ درصد) و این امر بیانگر این واقعیت است که بیشترین آموزش را در این مقطع تحصیلی فارغ‌التحصیلان کارشناسی مدارک پزشکی عهده‌دار

می‌باشند و پس از آن در سایر رشته‌ها بیشترین فراوانی به ترتیب در رشته‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، مدیریت، ریاضی و کامپیوتر و دیده می‌شود. ضمناً بیشترین سابقه تدریس بین ۱ تا ۱۰ سال بوده است.

جدول شماره ۱ نشان می‌دهد که درس داروشناسی به عنوان یکی از دروس پایه در این مقطع از نظر محتوای سرفصل و تناسب سرفصل با تعداد واحد مناسب بوده ولی از نظر تعداد واحد با کمبود مواجه است. درس جامعه‌شناسی پزشکی از نظر تعداد واحد مناسب ولی از نظر محتوای سرفصل کمبود داشته و در ضمن تناسب سرفصل و تعداد واحد رعایت نشده است.

براساس اطلاعات جدول شماره ۲ ملاحظه می‌شود که دروس اصطلاح‌های پزشکی ۲ و ۳ و زبان اختصاصی ۳ و ۴ از همه نظر مناسب می‌باشند. «کلیات پزشکی ۴» دارای محتوای کافی ولی «کلیات پزشکی ۳» و «جنبه‌های قانونی مدارک پزشکی از نظر محتوا» کم به نظر می‌رسد. در هر سه درس یاد شده تناسبی بین سرفصل با تعداد واحد وجود ندارد.

اطلاعات جدول شماره ۳ بیانگر نظرات مدرسان نسبت به دروس اصلی که دارای واحد عملی می‌باشند است، به طوری که مشاهده می‌شود سه درس آمار حیاتی مقدماتی ۲، کامپیوتر زبان فورترن و کامپیوتر فابلینگ فورترن از هر نظر کافی و مناسب است اما دو درس روش تحقیق و ماخذشناسی از نظر تعداد واحد و تناسب بین سرفصل و تعداد واحد دچار مشکل می‌باشند.

اطلاعات جدول شماره ۴ نشان می‌دهد که دروس تخصصی از تعداد واحد کافی برخوردار بوده ولی در مورد بسیاری از دروس محتوای سرفصل کم است. بنابراین طبیعی است که تناسبی بین تعداد واحد و سرفصل وجود ندارد.

براساس اطلاعات جدول شماره ۵ ملاحظه می‌شود که علیرغم آنکه در مورد هر سه درس کارآموزی هر سه ویژگی «تعداد واحد»، «محتوای سرفصل» و «تناسب سرفصل با تعداد واحد» در اکثر موارد در حد کافی دانسته شده اما در برخی موارد پاسخ‌های زیاد نیز به چشم می‌خورد از جمله در مورد تعداد واحد دروس

کارآموزی که در هر سه درس درصد قابل توجهی تعداد واحد را در حد زیاد تعیین کرده‌اند. و این امر در مورد هیچ یک از دروس پایه، اصلی و تخصصی به چشم نمی‌خورد.

جدول شماره ۶ پیش‌نیاز کلیه دروس را مورد بررسی قرار می‌دهد. به طوری که ملاحظه می‌شود تناسب پیش‌نیاز دروس پایه در ۵۰ درصد موارد در حد کم شناخته شده است در صورتی که در مورد دروس اصلی از ۹ درس موجود در این قسمت ۸ درس دارای پیش‌نیاز کافی و فقط کلیات پزشکی ۴ به نظر اکثر مدرسان (۶۶/۶ درصد) کم شناخته شده است. در مورد دروس تخصصی از ۵ درس موجود فقط یک درس یعنی کدگذاری بیماریها (۳) از نظر پیش‌نیاز در برخی موارد در حد زیاد تعیین شده است (۱۴/۳ درصد) و بالاخره در مورد کارآموزی‌ها در اغلب موارد پیش‌نیازها در حد کافی شناخته شده و دوباره قابل توجه است که در برخی موارد در حد زیاد شناخته شده است.

بحث و نتیجه گیری:

۱- همانگونه که قبلاً ذکر شد از مجموع ۶۵ نفر مدرس ۴۱ نفر آنها را (۶۳/۰۷ درصد) فارغ‌التحصیلان کارشناسی مدارک پزشکی تشکیل می‌دهند که این امر خود دلیل محکمی است بر تربیت نیروی انسانی کارشناسی ارشد مدارک پزشکی به منظور تامین کادر هیئت علمی این رشته.

۲- در مورد دروس پایه هر دو درس داروشناسی و جامعه‌شناسی پزشکی هم از نظر تعداد واحد و هم محتوای سرفصل نیاز به تجدیدنظر دارند.

۳- در مورد دروس اصلی سه درس کلیات پزشکی (۳) و (۴) و جنبه‌های قانونی مدارک پزشکی از نظر تناسب بین سرفصل و تعداد واحد نیازمند تجدیدنظر می‌باشند.

۴- در مورد دروس اصلی که دارای واحد عملی می‌باشند دو درس روش تحقیق و ماخذشناسی باید از نظر تناسب بین تعداد واحد و سرفصل تجدیدنظر

شوند.

- ۵- دروس تخصصی از نظر محتوا با کمبود روبرو بوده و ضرورتاً باید تجدیدنظر شوند.
- ۶- کارآموزی‌ها از نظر محتوا و تعداد واحد به تجدیدنظر نیاز دارند.
- ۷- پیش‌نیاز دروس داروشناسی و کلیات پزشکی ۴ افزایش یابد
- ۸- واحد درس مدیریت مدارک پزشکی و زبان تخصصی ۳ و ۴ افزایش یابد
- ۹- براساس استخراج پاسخ سوال بازی که در پرسشنامه منظور شده بود سه واحد درس تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات موجود در مدارک پزشکی اضافه شود.

پیشنهادهای:

- ۱- فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی جهت تامین کادر هیئت علمی گروه مدارک پزشکی هر چه سریع‌تر جذب دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شوند.
- ۲- اولویت تجدیدنظر که جنبه حیاتی دارد با دروس تخصصی و کارآموزی است.
- ۳- افزایش تعداد واحد درس مدیریت مدارک پزشکی.
- ۴- موارد ۲ و ۳ فوق طی نامه مشروح و مستدلی همراه با سرفصل‌های مناسب به گروه پزشکی شورای عالی برنامه‌ریزی پیشنهاد گردد.

[illegible]

توزیع فراوانی نظرات مدرسین نسبت به دروس کارآموزی کارشناسی مدارک پزشکی
(سال ۱۳۷۳)

تناسب سرفصل با تعداد واحد				محتوای سرفصل								تعداد واحد				نام درس					
درصد	تعداد	خیر	بلی	جمع		زیاد	کافی		کم	جمع		زیاد	کافی		کم						
				درصد	تعداد		درصد	تعداد		درصد	تعداد		درصد	تعداد			درصد	تعداد			
۱۰۰	۳۴	۴۱	۱۴	۵۸/۸	۲۰	۲۲	-	-	۶۳/۶	۱۵	۳۶	۸	۱۰۰	۳۶	۱۹/۴	۷	۷۷/۷	۲۸	۲/۷	۱	۱-کارآموزی (۴)
۱۰۰	۳۲	۳۴	۱۱	۶۵/۶	۲۱	۳۳	۳	۱	۷۲/۷	۲۴	۲۴	۸	۱۰۰	۳۷	۱۸/۹	۷	۷۵/۶	۲۸	۵/۴	۲	۲-کارآموزی (۵)
۱۰۰	۳۱	۳۸/۷	۱۲	۶۱	۱۹	۳۳	-	-	۷۲/۷	۲۴	۲۷	۹	۱۰۰	۳۶	۱۶/۶	۶	۷۵	۲۷	۸/۳	۳	۳-کارآموزی (۶)

نام درس	تعداد واحد						لغو شده و یا تعلیق						اجزاء تعلیق یافته یا لغو شده به سبب انقباض					
	کم	کافی	زیاد	تعداد	زیاد	جمع	کم	کافی	زیاد	تعداد	زیاد	جمع	بلی	تعدد	تعدد	تعدد	جمع	تعدد
۱- باگانی تخصصی مدارک پزشکی	-	۵	-	۱۰۰	-	۵	۳	۶۰	۲	۴۰	-	۵	۱۰۰	۲	۴۰	۳	۶۰	۵
۲- کارگزاری بیماری‌ها (۳)	۱	۹	-	۹۰/۹	-	۱۱	۴	۴۰	۶	۶۰	-	۱۰۰	۵	۵۵/۵	۴	۴۴/۶	۹	۵۰
۳- کارگزاری بیماری‌ها (۴)	۱	۱۱	-	۸۸/۷	-	۶	۱	۵۱	۶	۵۸	-	۵۷	۵	۵۵/۵	۴	۴۴/۶	۶	۵۰
۴- مدارک پزشکی (۳)	-	۴	-	۱۰۰	-	۴	۲	۵۰	۲	۵۰	-	۴	۱۰۰	۱	۱۱۱	۲	۶۶	۳۱
۵- مدارک پزشکی (۴)	-	۴	-	۱۰۰	-	۴	۳	۵۷	۱	۲۵	-	۴	۱۰۰	۱	۵۲	۳	۷۵	۴۰
۶- مدارک پزشکی	-	۴	-	۱۰۰	-	۴	۲	۵۰	۲	۵۰	-	۴	۱۰۰	۱	۱۱۱	۲	۶۶	۳۱
۷- مدیریت مدارک پزشکی	۲	۵۰	-	۵۰	-	۲	۱	۵۰	۱	۵۰	-	۴	۱۰۰	۲	۱۱۱	۲	۶۶	۳۱

توزیع نمرات دروس به نسبت نمرات نهایی و نظارت بر نمرات نهایی (۱۳۸۱ سال)

توزیع فراوانی نظرات مدرسین نسبت به دروس اصلی کارشناسی مدارک پزشکی
(سال ۱۳۷۳)

تناسب سرفصل با تعداد واحد				محتوای سرفصل				تعداد واحد				نام درس
جمع	خبر	بلی	جمع	زیاد	کافی	کم	جمع	زیاد	کافی	کم	جمع	
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
۱۰۰	۲۰	۵۰	۱	۱۰۰	۵۰	۱	۱۰۰	۳	۳۳/۳	۶۶/۶	۲	۱- کلیات پزشکی ۳
۱۰۰	۲۰	۵۰	۱	۱۰۰	۶۶/۶	۲	۳۳/۳	-	۳۳/۳	۶۶/۶	۲	۲- کلیات پزشکی ۲
۱۰۰	۳	۶۶	۲	-	۶۶/۶	۱	۱۰۰	-	۱۰۰	-	-	۳- اصلاحات پزشکی ۲
۱۰۰	۳	۶۶	۲	-	۶۶	۳۳/۳	۱	-	۱۰۰	-	-	۴- اصلاحات پزشکی ۳
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	-	۶۶	۳۳	۱	-	۶۶	۳۳	۱	۵- زبان تخصصی ۳
۱۰۰	۳	۱۰۰	۳	-	۶۶	۳۳	۱	-	۶۶	۳۳	۱	۶- زبان اختصاصی ۴
۱۰۰	۵۰	۴۰	۲	-	۴۰	۶۰	۳	-	۱۰۰	۶	-	۷- جنبه های قانونی مدارک پزشکی

نام درس	تعداد واحد						محتوای سرفصل						تناسب سرفصل با تعداد واحد					
	کم			کافی			زیاد			جمع			بلی			خیر		
	تعداد	درصد	مجموع	تعداد	درصد	مجموع	تعداد	درصد	مجموع	تعداد	درصد	مجموع	تعداد	درصد	مجموع	تعداد	درصد	مجموع
۱- داروشناسی	۱	۵۵	۱	۱	۵۵	۲	-	-	-	۲	۱۰۰	۲	۲	۱۰۰	۲	-	-	۱۰۰
۲- جامعه‌شناسی پزشکی	-	-	۲	۱۰۰	-	-	-	-	-	۲	۱۰۰	۲	۱	۵۵	۲	۵۵	۲	۱۰۰

تحقیقات کارآمد در زمینه داروشناسی (۱۳۸۳ سال)

توزیع فراوانی نظرات مدرسین نسبت به پیش نیاز کلیه دروس

تناسب پیش نیاز با واحد مربوطه						پیش نیاز	نام درس	پایه	
جمع		زیاد		کافی					کم
تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد				
۱۰۰	۲	-	-	۱	۵۰	۱	۱- داروشناسی		
۱۰۰	۳	-	-	۲	-	-	۲- کلیات پزشکی (۳)		
۱۰۰	۳	-	-	۱	۳۳/۳	۶۶/۶	۳- کلیات پزشکی (۲)		
۱۰۰	۳	-	-	۳	۱۰۰	-	۴- آمار حیاتی مقدماتی (۲)		
۱۰۰	۳	-	-	۳	۱۰۰	-	۵- کامپیوتر (زبان فورتین)		
۱۰۰	۴	-	-	۳	۱۰۰	-	۶- کامپیوتر (فایلینگ فورتین)		
۱۰۰	۳	-	-	۳	۱۰۰	-	۷- اصطلاحات پزشکی (۲)		
۱۰۰	۳	-	-	۳	۱۰۰	-	۸- اصطلاحات پزشکی (۳)		
۱۰۰	۲	-	-	۲	۱۰۰	-	۹- زبان اختصاصی (۳)		
۱۰۰	۳	-	-	۳	۱۰۰	-	۱۰- زبان اختصاصی (۴)		

۷۱-۷۰	کارآموزی (۶)	کارآموزی ۵ (۴ واحد)	۱	۲/۲	۷۶	۷۳/۷	۴	۶/۲۱	۲۱	۵۰۱
۸۱-۸۰	کارآموزی (۵)	کارآموزی ۴ (۴ واحد)	۱	۱/۱	۷۸	۵۷/۵	۳	۹/۴	۲۲	۵۰۱
۹۱-۹۰	کارآموزی (۳)	جنبه‌های فانونی مدارک پزشکی (۲ واحد) کدگذاری ۳ (۲ واحد) مدارک پزشکی (۳ واحد)	-	-	۸۷	۵۰۰	-	-	۲۷	۵۰۱
۱۰۱-۱۰۰	مدیریت مدارک پزشکی	سمینار آمار و مدارک پزشکی (۲ واحد)	-	-	۴	۱۰۰	-	-	۴	۵۰۱
۱۱۴-۱۱۳	کدگذاری مدارک پزشکی	کدگذاری بیماریها ۴ (۲ واحد) مدارک پزشکی ۲ (۲ واحد)	-	-	۴	۱۰۰	-	-	۴	۵۰۱
۱۲۱-۱۲۰	مدارک پزشکی (۴)	مدارک پزشکی ۳ (۲ واحد)	-	-	۲	۱۰۰	-	-	۲	۵۰۱
۱۳۱-۱۳۰	کدگذاری بیماریها (۴)	کدگذاری بیماریها ۳ (۲ واحد)	-	-	۷	۱۰۰	-	-	۷	۵۰۱
۱۴۱-۱۴۰	کدگذاری بیماریها (۳)	کلیات پزشکی ۳ (۲ واحد)	-	-	۶	۸/۵۷	۱	۳/۲۱	۷	۵۰۱

فهرست منابع فارسی:

- ۱- حاجوی، اباذر. «انقلاب فرهنگی و مدارک پزشکی». مقاله ارائه شده در نخستین سمینار سراسری مدارک پزشکی در ایران. ۱۳۶۹.
- ۲- شورایعالی برنامه ریزی. مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس دوره کارشناسی ناپیوسته مدارک پزشکی مصوب یکصد و شصت و دومین جلسه شورایعالی برنامه ریزی ۱۳۶۸/۴/۱۱ (تکثیر)

فهرست منابع انگلیسی:

- 3- Bowman, Elizabeth and Mc Cain, Mary. "The Teaching of Health Statistics Meeting The Needs of A Changing Practice". Topics In Health Record Management, American, Voll. 11, No. 1, September 1990.
- 4- Rhea, Josephc & Ott, J Steven & Shafritz, Jaym. Dictionary Of Health Care Management, Facts On File, U.S.A. 1988.
- 5- Rita, Finnegan. Executive Message, Journal of The American Medical Record Association, Dec. 1990: 18-20